

Vi förkunnar ingen etik!

Andra Söndag i Fastan, 8/3/2015

Vad är egentligen det som vi förkunnar? Vad är kristendomens kärna? Ibland känner jag mig lite förvirrad, när jag till exempel läser debatten som nyligen började med en Artikel i DN om frågan om religionerna bidrar till ett bättre samhälle, eller inte. Jag förstår att den här frågan har en viss relevans för förhållandet mellan staten och de religiösa samfundet, men enligt min åsikt missar hela debatten - både den första artikeln och nästan alla repliker - kärnpunkten minst av kristendomen om inte av de flesta religioner: kristendomen är nämligen inte framförallt en etik! Vi, kära systrar och bröder, förkunnar inte en etik, utan "en Kristus som blivit korsfäst"(1 Kor 1, 22)

1. I katekes och trosundervisning är det inte alltid så tydligt, eftersom vi också måste lära oss hur det i vårt vardagliga liv går att leva som kristna, men det viktigaste är inte "vad jag ska göra" utan att "jag är älskad". Första läsningen är faktiskt ett bra exempel på det, kanske det bästa. Vi har hört, om ni kommer ihåg, *dekalogen* – tio Guds bud. Och då vill jag inbjuda er att fokusera på inledningen: "Jag är Herren, din Gud, som förde dig ut ur Egypten, ut ur slavlägret." (2 Mos 20:2) Guds tio bud börjar nämligen inte helt enkelt med det första budet, utan med det som Gud har gjort för sitt folk: Guds verk, hans frälsning, hans räddning. Det är fundamentet! Gud har befriat sitt folk och vill fortfarande befria oss! Och det, att Gud är vår frälsare och Herre, det har nu konsekvenser för mitt liv! Och därför fortsätter den bibliska texten så, om vi översätter så ordagrant som möjligt: "Hos dig ska inte finnas andra Gudar vid sidan av mig!" Vår vanliga översättning "Du skall inte ha andra Gudar" är okej, eftersom vi kan förstå det bättre, men skillnaden är ändå viktig! Det hebreiska originalet påpekar att det inte finns något behov för Israel att ha andra gudar, varför skulle de tillbedja andra Gudar, de har ju Herren, som har befriat dem; och därför ska inte finnas andra Gudar hos dem. Och samma sak med alla andra av Guds tio bud: alla är formulerade i futurum. Det vill säga till oss: Om du verkligen har förstått hur mycket jag din Gud älskar dig, mitt folk, så ska du inte dräpa, begå äktenskapsbrott, stjäla osv., eftersom du inte behöver allt detta, du har ju mig, Herre din Gud.

Att vi, kära systrar och bröder, följer en viss etik är följaktligen bara en konsekvens av vår relation med Gud, varken mer eller mindre. Men det betyder att det egentligen är inte mening med kristendomen att producera etiska människor, utan människor som vet om Guds kärlek som han har visat oss och hela världen genom profeterna och slutligen genom Kristus Jesus som är höjdpunkten av Guds kärlek: "Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv."(Joh 3:16) Men den här kristendomens kärna är svårsmält för

världen.

2. Paulus beskriver det ganska tydligt i dagens andra läsning: att Gud har blivit en av oss och till och med dog för oss, detta kristna budskapet kommer inte att accepteras. Även om ingen idag begär tecken eller vishet av oss utan att vi bör vara funktionella för samhället, blir det dock så att världens reaktion mot Kristus och hans följeslagare är samma som det var under Paulus' tid. Och det skulle inte förvåna oss! En mer och mer sekulariserad värld där prestation och njutning framförallt räknas, *kan* det kristna budskapet inte finna gehör, budskapet om Guds kärlek som visar sig i hans lidande och svaghet! Men just här ligger Kristi kraft, som är också kyrkans kraft. Och det är det som vi kan ge till samhället.

Kära systrar och bröder, Kristi kraft ligger i svagheten och korset, och så blir det, även om scenen om hur Jesus renar templet, vill visa oss Jesu andra sida, alltså hur Jesus agerar med makt. Men till och med i denna stund när iver och lidelse driver Jesus till sådana kraftfulla gärningar, skiner hans kommande död och uppståndelsen igenom när evangelisten Johannes påminner oss om att Jesu kropp är templet som ska förstöras och byggas upp på tredje dagen. Det är Guds kärlek som ger oss sin ende son, Jesus, för att befria oss och skänka oss liv. Och det är det som vi ska förkunna med ord och gärningar, inget annat. Den kristna etiken är ”bara” en konsekvens av vårt relation med Gud som älskar oss och vill rädda oss.

3. Mina kära, jag skulle, genom att dock ge ett bidrag till debatten om religionens funktion för samhället, vilja komma med en kort berättelse. *En gammal jesuit, som alltid hade någonting att klaga över; som aldrig var på riktigt glad, tillfrågades av en annan, en väldigt glad jesuit: ”Men, käre medbroder, jag kan se att du inte känna dig så bra, då ville jag bara fråga om du ber regelbundet och uppfyller alla dina religiösa plikter? Jag tänkte bara att meditationen och bönen lugnar ner oss och ger oss glädje, och det kan jag inte märka hos dig.” Och den bistra jesuiten svarade: ”Tack ska du ha för din fråga, bästa medbroder, jag gör allting som vi jesuiter brukar göra, och det hjälper mig faktiskt ganska mycket. Ty du kan inte föreställa dig hur ledsen och arg jag skulle vara, om jag inte bad och mediterade!”*

Nej, mina bröder och systrar, jag vill inte heller föreställa mig hur grym och hemsk vår värld skulle vara, om religionerna inte fanns. Det värde som sekularisering föreslår – och jag tänker också här på positiva värden som tolerans och respekt – leder i längden till en likgiltigt och kallt samhälle. Här måste vi som kristna motsätta oss, men inte våldsamt, förstås, utan – och då blir etiken nu viktig – genom ett ödmjukt och älskande beteende. För, hur Jesus säger i Johannesevangeliet: ”Alla

skall förstå att ni är mina lärjungar om ni visar varandra kärlek” (Joh 13:15)

Marc-Stephan Giese SJ